

סוניה קרוי עם משה ואביו (1953)
לחץ אח כל ציפור העולם

הגרשושין בחלל חייחם. היה זה תהליך איטי, אמנם, אך התוצאה היתה בלתי-נמנעת, והיתה מוכר-חה להכאיב לכל המעורבים בעניין. חבל וצר מאוד על שמשמשות דרכי האדם והחיים. נראה שהזיווגים מלמעלה לא תמיד מצליחים, אך איש אינו אשם בזה. כל אחד לבשעצמו צודק. החיים הם אכזריים, ולא תמיד ההתמודדות איתם נגמרת בניצחון.

קראתי בצער רב כל מה שנכתב עד היום בפרשת בני. בעיקר הכאיבו לי אותם דברים שהוזכרו בהרחבה ובהבטחה, ושכלל לא התרחשו במציאות. אולי לא בזדון נעשה הדבר, ולא מתוך רשעות, אולי מחוסר-ידע ובורות, או מחיי-עדר ביקורתיות, שהיא מרכיב הכרחי של אישיות בעלת רמה אינטלקטואלית כלשהי. אך אין כל זה מפחית את חסאם של הכותבים למיניהם.

משה הוא היחיד היודע את האמת כולה (פרשת הגירושין וס' פייחה). הוא אשר חי אותה וסבל. הוא אשר הבין את משמעותה של פשרה עבדו ועבור בתו טלילה, שדרשה באופן בלתי-מתמסר ל-ככת עם אביה.

וצורות-מחשבה בחייו. כלפי חוץ, למי שמעט להבין, זה נראה משונה, בלתי-הגיוני - משהו המעיד על חוסר-יעילות וחוסר-קביעות. למשה היה זה ביטוי של השתנות, של התהוות מתמדת, ושל זרימה אל חוף שאליו התקרב והלך.

כאם, הקרובה אל מהותו, והעור קבת אחר התפתחותו הרוחנית, הייתי מודעת לתהליכו הנפשיים. תמיד ידעתי מהם החיים שבוחר בהם, או שיעודו לו.

זוהי בעיני פתוחה, ללא הכר-עה. משה לא מצא את אשר חיפש, ואשר לו היה זקוק. הוא ידע לוותר, ואף ויתר הרבה למען השקט שבסביבתו הקרובה (קרי משפחה וכו'). למרות כל השתדלויותיו הרבות לשמור על מישורת מיש-פחתית, סיבות שונות - ביניהן התקפידותם של קשים של אשתו - הביאו את נשואיהם אל שירטון. אני אישית חוויתי זאת קשה, כאשר התארחתי אצלם באוסט-רליה במשך כודש (1980), וברחתי משם בשל כך.

משה ידע לסבול ולשתוק. אף סבל ושתק, עד שהגיע הרגע בו שמע את הצו הפנימי: די לסבול, נזקק את החבל! שנים מספר ריחפו

ידהימו כבעבר - אולי אף ביתר שאת.

היכרתיו היטב. במשך שנים היתה בינינו התכתבות על נושאים שונים, החלמנו דיעות בהזדמנויות שונות, הדבר חשף לפני את פנימיותו העשירה, שהוסיפה להתפתח במשך השנים. לא רק הגיוני הפליאו במקורות, גם עשירו האמוציונלי עשיר היה תמיד.

וכי מישאלתו, בהיותו בן 5, "להזין את כל ציפורי העולם", שאותה הביע בעומדו מול שמים גבוהים במרפסת ביתו של צייר בפאריס, אינה מעידה על עוצמה רגשית, הטמונה בשרשי נפשו? וכי השיר מגיל שש וחצי, "לו היו לי כנפיים/ הייתי עף לשמים, / ציפורים מלטף / ואהב אותם אהב" (דבר לילדים, 1954), אינו חושף את הרצון השורשי אשר טבוע בו? משה תמיד חפץ להעניק אהבה לזולתו.

די לסבול!

הוא רצה בחרות, בשיחור
מכבלים שהטילו עליו חייו. הוא שואף ושואף לחופש ממוסכ-מות החברה. לא במיקרה החליף מישורת

האם מספרת על בנה סוניה קרוי: בני משה

מאוד קשה. עד כאב נפשו בי, באם, הדברים שרושמעו ביום השני ברדיו, במישורת סקירת המאמרים. על משה דובר כעל "מי שהיה": "היה נאון", "היה פילוסוף", וכו'.

בעיקבות הכאב שחשתי, נדלק בי רצון עז לשאול את העיתונאי הנכבד על סמך מה קבע מה שכתב? מה המקור שממנו קיבל מידע זה, ושואב את מסקנותיו הפסקניות? מה הוא בכלל יודע על משה ועל חייו ומאבקיו? הן 14 שנה נמצא משה מחוץ לגבולות ישראל! אמנם הוא חי וקיים בה, שהרי גם בעת שקשה עבורו רבים מאוד הם חסידיו כאן. אולי בעיקבותיהם ישוב גם הוא באחד הימים למולדת. מי יתן!

משה אינו "מי שהיה", כדברי העיתונאי. משה הוא מי שהיה, ישנו והיה. חייו אמנם שובשו בצורה טראגית. אם היתה בזאת ידו של גורל או של מיקרה - על זה מאז ומתמיד נטוש ויכוח שבו לא ניתן לאדם להכריע.

בשנים האחרונות סבל משה קשה בחייהמישפחה שלו. אך ללא ספק - כוחות-הרוח הרבים שבהם ניתן יסיפו להכות בו ואף

מעולם לא ניסה או רצה להתאים את עצמו אל צבעי-הנוף הקיימים. פנימיותו, מאז שזכתה אותו אמו, תרה תמיד אחרי חיפוש תשובות לשאלות שהטרידו אותו. כשמצא אותן, זו לא היתה רק הבנה תאורטית, שעליה הירצה או הכין עבודה, זה היה תהליך הפנמה מלא, שעטף את כל מרחב עולמו.

מאז ומתמיד חי משה בהתאם למסך קנותיו הפילוסופיות. ומכיוון שמעולם לא ויהה את הפילוסופיה עם חוכמת-חיים, או עם חוכמת-טרקלינים-אינטלי-קטואליים, ביטא את תגליותיו בדרך קיצונית.

המטרה לא היתה לעורר התנגדות או למשוך תשומת-לב. משה שאף לה-קצין את מסקנותיו, כדי שלא יתקבלו כעוד סעיף מילולי בפרק אקדמי-פילוסופי.

הוא לא היה "ילד שמן ומומשקף, שהלך לכל מקום עם כובע טמבל, מימיה, ובננה ביד; שאמו המורה נהגה להעביר אותו את הכביש עד גיל 10...", כפי שנכתב עליו, ומעולם לא

משה כילד תלמידי. הוא רצה תמיד להעניק אהבה

טלי בילדותה. הוא רצה בחרות

חשיפת האני' הטמון בו. המחקר של רון הברט (מייסדה של הסיינולוגיה) סטה מהמסלול הנכון מזה שנים. קודם כל, טעות היתה בכך שהגבר, את התעלותה של הנשמה ל-שמונה דינמיקות בלבד. שנית, העולם אינו בריאה מוסכמת של הרבה נשמות. הסכמה, כפי שאת יודעת, מחייבת קר מוניהקציה וחיבה, ואיך אפשרית היתה הקומוניקציה שהביאה להסכמה על בריאה?

אחרי משה הבין את הטעויות של רון הברט, הבין את המטפיסיקה שעליו לאמץ לעצמו. מאותו יום הגיע משה אל המסקנות הבאות:

א. מבינה, עלינו לשאוף לפילוסוף פיה שהיא ברורה מעצמה ושהיא ודאית לחלוטין.

ב. כיום, שוב חושב משה כי מצא את התשובה האבסולוטית. הוא חושב כי העולם נוצר מתודעה אינסופית, שהיא אנרגיה וכוח אינסופיים. בתוך אינסוף זה, יש אינסוף של מהויות. במשך שנים חשב כי מצא את הביטוי למהות אבסולוטית בסאי כאבא מהורו, אך מאז שינה את דעתו. אין בינינו יותר מגנטזים, כתב לאמו.

לא עובד אלילים

היפושיו של משה מלמדים כי החייו הם מסע ארוך של תגליות והפרכתן. כמו מדען, הבורק את תג' (המשך במועד 40)

כל גיבוריה שואפים לממש את עולמם הרוחני, שהרי זהו הערך העליון שלמענו הם קיימים, אך בעולם חומרי היה צריך קיום טוב יותר להיות ערכם העליון. מה נשאר? סתירות בין מהותם הרוחנית של גיבוריה והמטפיסיקה ה-חומרית, שעליה בנתה את הפילוסוף פיה.

את הפיתרון מצא משה בסיינטר לוגיה. שוב היה משוכנע כי אכן מצא את התשובה האבסולוטית.

באותה תקופה סיפרתי לו על בעייה שהיתה לו, ולהפתעתי קיבלתי את התשובה הבאה:

"תגשי אל מייסר-המוסר בכנסיית הסיינולוגיה הקרובה. תספרי למי שממונה על מחלקת-המוסר את כל מה שסיפרת לי, ולחאר-מכון תפעלי בהתי-אם למה שאמר לך. אם כך תעשי, מצנך ישתפר בהדרגה. מכיוון שאני כה רחוק ממך, זאת העצה הטובה ביותר והיחידה שיכול אני לתת לך: תעשי זאת עכשיו, לפני שיהיה מאוחר מדי."

זה משה. הוא מצליח בשלמות להי-כנס אל תוך תבניות-המחשבה שאימץ לעצמו, וחיינו מקבלים את צורתה המ-רויקת של אותה תבנית. אילו היית שולחת לי את אותו המיכתב שנתיים קודם לכן, אין ספק שהיה עונה לי אחרת. סכיר להניח שהיה כותב לי: ואת הבעייה שלך.

אחרי שהגיע בסיינולוגיה לדרגת "התעלות-נפשית" גבוהה ביותר, הבין כי זאת אינה הדרך אשר תאפשר לו את

היגיון, האינטרס האישי, וכזיות-הפרט, חופש פוליטי וכלכלי. משה קרוי הסכים עם הנחותיה הפילוסופיות לגבי טבעי-האדם, וראה במסקנותיה דרך-חיים משמעותית ומבוססת. כפי שת-מיד היה אופייני למשה, הוא התחיל ליישם כרבות את התשובות שמצא. ומכיוון שישראל לא ייצגה את עקרונותיו החדשים, הן מבחינה פוליטית, הן מבחינה כלכלית, עזב את הארץ ב-1974. הוא נסע לאוסטרליה והתחיל להרצות באוניברסיטת להטרוב.

תשובה אבסולוטית

לא עבר זמן רב ומשה גילה סתירות בפילוסופיה ה-אובייקטיביסטית של איין ראנד. הסתירה, כפי שהסכיר לי, היא זאת:

מכל טוב ויפה. החיים אינם שווים בכל הרוחני. ואל תנאי אחר, ההצלחה ערכינו האבסולוטיים. ככל ספריה בר-נה איין ראנד גיבורים שקיומם הוא בעל-עצמך רק אם יוכלו לממש את ער-למם הרוחני. בכל תנאי אחר, הצלחה אינה בעלת-עצמך לגביהם, אך מכיוון ממטפיסיקה חומרית, במקדם או במי אחר חייבת היתה להגיע לסתירות. עולם רוחני הקיים כעירך נפדר מעור למנו החומר, הוא בלתי-רציונאלי כי עיני איין ראנד. ומכיוון שאת הלא-רציונאלי זיהתה עם מיסטיקה, לא התייחסה אל הנושא.

● המציאות קיימת, והיא מה ש-היא באופן שאינו תלוי בריגשותינו, שיפוטנו ואמונותינו. הקיום קיום, א' היא א'.

● כל צורה של אירציונאליות או מיסטיקה, כל דרך של הצגת ידע אשר הושג באופן לא-רציונאלי, חייבת להי-דחות כלא-תקפה.

● המוסר הרציונאלי אפשרי, ונור-בע מויהיו נכון של טבעי-אדם וטבעי-המציאות.

● קנהי-המידה שעל פיו יש למדוד את הטוב אינו אלוהים או צרכיה של החברה. קנהי-המידה הוא, חיינו של הא-דם, ולכן כל מה שמקדם ונחוצ לקיומו הוא הטוב.

● האדם הוא מטרה לפני עצמה. לכל אדם הזכות להתקיים למען עצמו, מבלי להקריב את עצמו למען אחרים, או אחרים למען עצמו.

● עקרונות של צדק וכבוד לאיני-דיווידואליות, אוטונומיה וזכות-הפי-רט, חייבים להחליף את עיקרון ההי-קרבה שבחסי בני-אנוש.

● לשום פרט או קבוצה אין הזכות המוסרית לזיום את השימוש בכוח נגד הזולת.

● השימוש בכוח מותר לאדם רק כתגובה על כוח שהופנה כלפיו, שלא מיוזמתו.

● העיקרון העומד מאחורי הכרה מוסרית הוא הכבוד לזכות-הפרט. תפקידה היחיד של הממשלה הוא השמירה על זכויות אלה.

● מכאן שאיין ראנד מייצגת את ה-

פיתח את "תורת החיים על פי השכל". מעולם לא אהב בננות. את תורת "החיים על פי השכל" פיתחה איין ראנד, ומשה מצא בה נקודת-מיפנה חשובה ביותר. אפשר להבין זאת מבלי לגלוש לצנינות. עבודת הדוקטורט שלו היתה על המוסר של עימנואל קאנט. הוא סיים אותה באמרו כי אינו מרגיש בנוח איתה, למרות שהיא תקפה ועיקבית. לפיכך אפשר להבין את מה שהתרחש בחייו, אחרי שקרא את ספרי איין ראנד. לגביה, המוסר אינו אמצעי להוכחת קיומו של האל. שיכלו הש-תחרר מכבלי הקטגוריות.

האגואיזם המוחלט

מאיין ראנד למד משה את הדיכ-רים הנכונים: שיכלו של אדם מסוגל להבין את עובדות המציאות.